

Opvoeden Samen Aanpakken

Opvoeden Samen Aanpakken is een laagdrempelige methodiek om ouders en andere opvoeders met elkaar in gesprek te brengen over opvoeden en opgroeien.

- *Hoe ga je om met een puber thuis?*
- *Kun je een baby teveel verwennen of niet?*
- *Hoe belangrijk is de vader bij de opvoeding?*
- *Hoe lang mogen kinderen op de computer spelen?*
- *Wat is belangrijker, vrijheid of regels?*

Veel ouders worstelen met dit soort vragen. Opvoeden is een onderwerp dat álle ouders bezig houdt. Ongeacht leeftijd, afkomst of sociaal economische status. "Doe ik het wel goed?", "Waar ligt de balans tussen loslaten en beschermen?". Opvoedvragen zijn universeel.

Opvoeden Samen Aanpakken (OSA) nodigt ouders en andere opvoeders uit om met elkaar in gesprek te gaan over wat zij belangrijke waarden vinden bij het opvoeden en wat men moeilijk vindt. Ook worden er tips en ervaringen uitgewisseld. Dit gebeurt middels een tentoonstelling van grote panelen, waarin een aantal universele opvoedthema's wordt aangekaart.

De tentoonstelling laat herkenbare situaties zien, in beeld en tekst, bij verschillende gezinnen. Een getrainde vrijwilliger leidt het gesprek rondom enkele thema's uit de tentoonstelling (bijvoorbeeld loslaten en grenzen stellen, of opvoeden als gescheiden ouders) en zorgt ervoor dat vooral de ouders zelf met elkaar het gesprek aangaan. Ouders kunnen hun vragen en knelpunten kwijt en wisselen ervaringen en tips uit in de situaties die zij tegenkomen. Als mensen er behoefte aan hebben krijgen zij aan het eind van de bijeenkomst extra informatie waar ze terecht kunnen met bepaalde vragen, bijvoorbeeld bij het CJG.

Wat levert het op?

De tentoonstelling is een prima insteek om informele netwerken rond ouders met jonge kinderen of pubers te beginnen of verstevigen. De tentoonstelling brengt onderwerpen in beeld waar menig ouder vragen of onzekerheden over heeft. Door samen te praten over het opvoeden leren ouders elkaar kennen. Zij ervaren de meerwaarde van uitwisseling, het wordt normaler om over onzekerheden bij opvoeden te praten en er ligt een basis om elkaar vaker te treffen. Daarnaast worden het CJG en de vragen waarmee men daar terecht kan beter bekend bij de doelgroep.

Neem voor vragen over de mogelijkheden voor OSA in uw gemeente contact op met Marian Zandbergen van Radar: 06 – 2121 2690 / m.zandbergen@radaradvies.nl.

Achtergrond OSA

Opvoeden Samen Aanpakken (OSA) is ontstaan in Den Haag. Daar is het project ontwikkeld op initiatief van Stichting MOOI, Bibliotheek Den Haag, Stichting Yasmin, VluchtelingenWerk Den Haag en Mieke Schlaman.

Waarom is OSA ontstaan? Om:

- Opvoeding bespreekbaar te maken binnen de school, het buurthuis, de straat of vereniging; het is geen taboe! Iedereen twijfelt weleens of heeft vragen.
- De drempel te verlagen naar bestaande opvoedondersteuning als dat nodig blijkt. Ouders durven niet altijd naar reguliere opvoedingsondersteuning. Zij zijn bang dat ze dan als slechte ouder gezien worden. Ook is de angst voor de Jeugdzorg groot. Eerst eens met andere ouders vrijblijvend praten, kan de drempel verlagen om zelf hulp te zoeken.
- Een antwoord te geven op de behoefte bij ouders. Dit blijkt ook uit de ervaringen met OSA en ook uit onderzoek van minister Rouvoet uit 2009.
- Als professional beter zicht te krijgen op de behoeften van ouders in de wijk.
- De pedagogische civil society te versterken. Mensen in de buurt en in de netwerken rondom gezinnen komen meer met elkaar in contact en weten elkaar beter te vinden bij vragen en knelpunten.

Het project heeft er ruim drie jaar gedraaid en in die tijd is met groot succes een flink aantal dialoogbijeenkomsten rondom de reizende tentoonstelling georganiseerd. Vanaf 2008 tot en met 2010 heeft de rondreizende tentoonstelling OSA op meer dan 43 locaties in Den Haag gestaan, waaromheen zo'n 80 dialoogbijeenkomsten en andere activiteiten georganiseerd zijn. In totaal hebben hierdoor zo'n 1.500 Haagse opvoeders kennis gemaakt met het praten over opvoeding op de OSA-manier. Laagdrempelig, dicht bij huis, in een veilige sfeer praten met andere ouders en opvoeders over de leuke en moeilijke kanten van het opvoeden van je kind(eren). Concrete tips met anderen uitwisselen en reflecteren op de eigen aanpak.

De methodiek bleek keer op keer erg waardevol voor ouders en andere opvoeders. Veel ouders hebben behoefte om vaker aan dit soort gesprekken deel te nemen. OSA is zeer geschikt gebleken voor deelnemers van allerlei afkomst en culturen, inclusief de autochtoon-Nederlandse. OSA was onder andere onderdeel van de opvoedestafette van oud-minister Rouvoet.

In 2010 kwam de toenmalige projectleider, Lidia van Albada van Stichting MOOI, in contact met Radar. Vanwege de vele vragen en grote interesse die er was vanuit andere gemeenten zijn de mogelijkheden voor een landelijke uitrol verkend. Met dank aan een subsidie van ZonMw, binnen haar programma 'Vrijwillige inzet voor jeugd en

gezin', konden Radar en Stichting MOOI tussen oktober 2010 en juni 2012 in vijf gemeenten een pilot opzetten en uitvoeren. De gemeenten Zoetermeer, Weert en Almere, stadsdeel Amsterdam Oost en de regio Nijmegen kregen een plek binnen dit project.

De methodiek is doorontwikkeld en in elke gemeente op eigen wijze geïmplementeerd. Zo is de tentoonstelling uitgebreid met zes extra panelen om beter aan te sluiten bij de actualiteit en bij autochtone bevolkingsgroepen. Ook is er in elke gemeente een projectgroep aan de slag gegaan om een 'couleur locale' te geven aan het project. Zo zijn er vijf modellen van implementatie ontstaan.

Na de zomer van 2012 is het project binnen het ZonMw programma afgerond en geëvalueerd. Onderdeel van deze afronding was het landelijk beschikbaar stellen van de methodiek. Dit doen we onder andere via de website van OSA, www.opvoedensamenaanpakken.nl. Hier vindt u niet alleen een beschrijving van de uitrol van OSA in de vijf gemeenten, maar ook verschillende materialen, handvatten, tips en ideeën om zelf met de methodiek aan de slag te gaan.

De tentoonstelling zelf is te huur bij Radar. Ook voor vragen, advies en ondersteuning bij de uitrol van OSA in uw gemeente kunt u bij ons terecht. De methodiek is in principe vrij beschikbaar, maar er berusten wel copyrights op het materiaal in de toolkit. Deze materialen zijn bedoeld voor gebruik in eigen (werk)kring, bij de eigen doelgroepen of achterban en in de context van opvoedondersteuning, -gesprekken en -bijeenkomsten. Het intellectueel eigendom van de methodiek behoort toe aan Radar en Stichting MOOI Den Haag. Wij vinden het belangrijk dat deze op de juiste wijze wordt ingezet, met het gedachtegoed van OSA in acht genomen. Mede vanuit dit oogpunt blijven we graag op de hoogte van waar en hoe men met OSA aan de slag gaat.

Gebruik voor andere doeleinden, activiteiten met winstoogmerk en professionele reproductie van (onderdelen uit) de toolkit en de methodiek is niet toegestaan.

Tentoonstelling Opvoeden Samen Aanpakken

De tentoonstelling van OSA bestaat uit grote panelen (roll-up banners) met de volgende thema's als rode draad:

1. Algemeen paneel
2. Doen we het wel goed?
3. Ik werk 's nachts zodat ik overdag bij de kinderen kan zijn
4. Mijn zoon mag gezien worden
5. Ik ben een leukere moeder dan toen ik thuiszat
6. Hun Ethiopische achtergrond poetsen we niet weg
7. Seksuele voorlichting hoort er ook bij
8. Als vader hoor je te weten waar je kinderen mee bezig zijn
9. Waarom zijn we geen gewoon gezin?
10. Ik wil een gids zijn voor mijn kinderen
11. Als we het konden betalen deden we ze ook nog op muziekles
12. Je kind loslaten is het moeilijkst
13. Wij laten onze jongens nooit alleen
14. Drink gezellig een wijntje mee
15. Onderhandelen? Daar doen wij niet aan
16. Fijn dan ook anderen soms voor onze kinderen zorgen
17. We zijn gescheiden, maar we hebben bijna dagelijks contact
18. Waarom word ik gepest?
19. Werken is belangrijk, maar de kinderen gaan voor